

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Освітня програма «Логопедія»

галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність: 016 Спеціальна освіта (логопедія)

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Профіль програми

Тип та обсяг програми	Освітньо-професійна, 90 кредитів ЄКТС/ 1 рік 4 місяців
Ліцензія	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 №491-л
Акредитація	-
Ступінь, що присвоюється	магістр
Форма(и) навчання	Денна, заочна
Запис у дипломі	Магістр спеціальної освіти. Учитель-логопед. Учитель-реабілітолог. Викладач вищого навчального закладу з корекційної педагогіки. Методист із спеціальної та інклюзивної освіти.
Опис предметної області	Мета навчання – формування фундаментальних знань з теорії і практики організації освітнього процесу у ВНЗ, науково-дослідницької роботи з корекційної педагогіки і спеціальної психології, педагогіки і психології вищої школи на інноваційних засадах, відпрацювання вмінь самостійно проводити викладацьку та інноваційну пошукову діяльність з дотриманням норм наукової етики й академічної чесності, набуття досвіду керування навчально-пізнавальною, науково-дослідницькою, корекційно-педагогічною діяльністю студентів (курсантів, слухачів). Теоретичний зміст (гуманістична теорія і методологія спеціальної та інклюзивної освіти, науково-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності; концепція спеціальної, інтегрованої та інклюзивної освіти; аксіологічна й акмеологічна теорії професіоналізації особистості викладача корекційної педагогіки і спеціальної психології; педагогічна інноватика). Предмет вивчення (філософські, загальнонаукові, педагогічні засади спеціальної та інклюзивної освіти; актуальні проблеми технологізації корекційно-педагогічного процесу, інноваційної діяльності викладача вищої школи; сучасні підходи до організації науково-педагогічної і корекційно-педагогічної діяльності). Методи і технології (методи науково-педагогічного дослідження, інноваційні технології підготовки фахівців зі спеціальної освіти; комунікативні прийоми науково-педагогічної і корекційно-педагогічної взаємодії, корекційно-педагогічні та інформаційно-комунікативні технології корекційного навчання, логопедичної і спеціально-психологічної діяльності, корекційної-розвиткової роботи). Засоби (інноваційні технічні засоби організації корекційно-педагогічного процесу, засоби дистанційного навчання, глобальні та локальні мережі організації навчального процесу).

Академічні права випускників	Здобуття ступеня магістра освіти зі спеціальності «Спеціальна освіта» дає право на подальше підвищення кваліфікації до рівня професіонала, проведення самостійних досліджень з метою розв'язання актуальних складних науково-педагогічних питань, вступ на освітньо-наукову програму підготовки і здобуття ступеня доктора філософії. Продовження навчання на третьому рівні вищої освіти

Ціль програми

Створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих вчителів-логопедів, викладачів вищих навчальних закладів за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 «Освіта», фахівців, здатних розв'язувати найактуальніші проблеми сучасної корекційної педагогіки та спеціальної психології, проводити наукові дослідження, що вимагають глибоких фундаментальних знань, творчого мислення, навичок роботи із сучасним програмно-апаратним корекційним обладнанням. Надання освітніх послуг із широким доступом до працевлаштування, підготовка магістрантів до здійснення логодидактичної та викладацької діяльності.

Характеристика програми

Предметна область, напрям	Галузь знань 01 Освіта, спеціальність «Спеціальна освіта» (логопедія).
Орієнтація програми	Програма орієнтується на загальнонаукові уявлення про сучасні дослідження в галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології, інклюзивної освіти, логопедії з урахуванням специфіки роботи спеціальних та інклюзивних освітніх закладів, ВНЗ.
Особливості програми	Наявність логопедичної практики в загальноосвітніх і спеціальних закладах

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.
Загальні компетентності	усвідомлює рівень своїх знань і навичок, розуміє необхідність постійного професійного навчання та особистісного розвитку, на підставі самооцінки удосконалює свої навички та здібності, визначає напрями власного розвитку та навчання; бере на себе професійні проблеми та є активним і наполегливим в досягненні індивідуальних та командних результатів професійної діяльності; визнає і розв'язує моральні та етичні питання, пов'язані з власною роботою та роботою інших, шукає кращі рішення, діє відповідно до принципів етики; знає етичні аспекти наукових досліджень; застосовує інформаційно-комунікаційні технології в навчанні, професійній діяльності та повсякденному житті для розв'язування задач, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням та передаванням; вміє аналізувати актуальні проблеми сучасності, співвідносить власні економічні інтереси й потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей та суспільства, застосовує технології моніторингу ресурсів і забезпечення сталого розвитку;
Спеціальні (фахові)	спеціальна компетенція: вчитель-логопед володіє системою знань

компетентності	про виховання і навчання дітей із порушеннями в розвитку мовлення, використовує їх у своїй роботі; викладач володіє методиками викладання корекційної педагогіки та спеціальної психології та системою оцінювання знань, умінь і навичок студентів; технологічна компетенція: вчитель-логопед та викладач вищого навчального закладу уміє самостійно планувати та організовувати свою діяльність і діяльність дітей (студентів); методично грамотно проводити корекційні заняття та загальноосвітні заходи, використовуючи при цьому спеціальні прийоми та засоби навчання; проявляє творчість при проведенні корекційної та викладацької роботи з дітьми і студентами; комунікативна компетенція: вчитель-логопед та викладач вищого навчального закладу уміє встановити контакт із будь-якою дитиною або студентом, враховує при цьому їх індивідуальні особливості; зацікавлена в діловому співробітництві з колегами, вступає з ними у взаємодію; вміє встановити доброзичливі стосунки з батьками, включати їх у корекційну роботу; рефлексивна компетенція: вчитель-логопед та викладач вищого навчального закладу здатний вибрати оптимальне рішення в різних педагогічних ситуаціях, помічає свої помилки в роботі та прагне їх виправити.

Результати навчання

	Компетентності
Програмні результати навчання	Зміст
Здатність продемонструвати свій науковий світогляд; спроможність підійти до розв'язання правових, освітніх проблем з позицій філософії; уміння аналізувати й оцінювати соціально-культурні явища, освітні концепції та шляхи їх реалізації в українському суспільстві; уміння аналізувати питання професійної діяльності з позицій наукового світогляду, моральних норм, етичних та етикетних правил; уміння застосовувати здобуті знання у взаємодії з колегами, у виховній роботі з дітьми та підлітками з особливостями психофізичного розвитку, у роботі з їхніми батьками.	Система цілісних знань, уявлень про суспільство та освіту, що слугує основою для розвитку загальної культури особистості педагога; розуміння напрямів розвитку суспільства й соціальних інститутів, засад і завдань реформування освітнього простору в Україні; уміння спиратися на свій науковий світогляд задля успішного розв'язання педагогічних питань, що сприятиме кар'єрному зростанню, забезпечить успішну професійну діяльність.
Здатність продемонструвати знання основних теорій, концепцій, вчень сучасної педагогіки і психології, спроможність здійснити їх обґрунтування та аналіз з	Система цілісних знань про сучасні педагогічні технології, про психологічні засади організації професійної діяльності педагога; Уміння аналізувати актуальні питання своєї професійної практики, а також суспільного й особистого життя з позицій філософії освіти, теорії та практики сучасної

позицій філософії освіти; Здатність продемонструвати розуміння зв'язків та взаємовпливу об'єктів і явищ у сучасному освітньому просторі; уміння застосовувати свої знання та уявлення для правильного формулювання і розв'язання питань психолого-педагогічного характеру у професійній діяльності; визначати шляхи розв'язання конфліктних ситуацій та інших ситуацій проблемного характеру виключно на правовій основі, відповідно до свого наукового світогляду, до етичних, деонтологічних норм і правил.	педагогіки та психології; здатність успішно розв'язувати моральні та етичні питання, пов'язані з педагогічною діяльністю; спроможність відшукувати оптимальні рішення, діяти відповідно до принципів етики, деонтології.
Чітко усвідомлювати методологічні та науково-теоретичні основи, на яких ґрунтуються дисципліни професійного спрямування; уміння здійснювати пошук інформації в різних джерелах для підвищення базового науково-теоретичного рівня, необхідного для успішного опанування предметами за спеціальністю; уміння використовувати базові знання предметів загальної підготовки для розв'язання фахових навчально-практичних і експериментально-дослідних завдань.	Базові знання з циклу предметів загальної підготовки в обсязі, що є необхідним для засвоєння професійних дисциплін
Достатній рівень володіння іноземною мовою; спроможність користуватися іноземною мовою як засобом ділового спілкування.	Достатній рівень володіння іноземною мовою, що забезпечує мовно-мовленнєву компетентність здобувача; здатність до письмової та усної комунікації іноземною мовою.
Здатність усвідомлювати основні проблеми предметної галузі, визначати методи та засоби їх вирішення; усвідомлювати рівень своїх знань і навичок, розуміти необхідність постійного професійного навчання та особистісного розвитку; уміння використовувати різні джерела інформації, у тому числі такі, в яких психолого-	Уміння виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми у власній професійній діяльності.

педагогічні питання висвітлюються на іноземній мові.	
Здатність налагоджувати зв'язки і взаємодію між людьми, адаптивність, комунікабельність; спроможність розуміти поведінку та думки інших людей, толерантність; здатність до високої відповідальності щодо якості виконуваної роботи; спроможність аналізувати наявні проблеми та бути активним і наполегливим у досягненні позитивних результатів професійної діяльності.	Уміння працювати в команді, приймати колегіальні рішення; навички міжособистісної взаємодії для досягнення спільної мети у професійній діяльності; навички розроблення й управління дидактичними ситуаціями, проектами.
Здатність системно мислити та застосовувати творчі здібності до розв'язання різноманітних питань професійної діяльності; уміння використовувати критику та самокритику; наполегливість у досягненні мети; турбота про якість виконуваної роботи, креативність; уміння адаптуватись до нових ситуацій, спроможність удосконалювати свої навички та здібності, визначати напрями власного розвитку.	Особистісна компетенція до самовдосконалення.
Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку дітей і підлітків з психофізичними порушеннями, у тому числі з вадами мовлення; здатність застосовувати у педагогічній практиці відповідну термінологію з предметів циклу професійної підготовки; розуміння методології та науково - теоретичних положень, що лежать в основі корекційно-розвивальної, реабілітаційної (абілітаційної) роботи з дітьми (підлітками, дорослими) з психофізичними порушеннями.	Фундаментальні знання наукових понять, теорій та методів, що є необхідними для розуміння закономірностей та особливостей розвитку, виховання та навчання, реабілітації (абілітації) дітей з психофізичними порушеннями, у тому числі з вадами мовлення.
Здатність продемонструвати знання, уміння, навички щодо проектування та організації роботи з дітьми та підлітками з психофізичними порушеннями у	Знання про основи чинного законодавства України щодо соціального захисту, спеціальну та інклюзивну освіту, заходи реабілітації (абілітації) осіб з психофізичними порушеннями

дошкільних закладах різного типу, загальноосвітніх та спеціальних школах - здійснювати вказане відповідно чинного законодавства України, державних стандартів освіти, програмно-методичних документів; Здатність використовувати знання, уміння, навички задля організації та впровадження заходів реабілітації (абілітації) осіб з психофізичними порушеннями у системі освіти, охорони здоров'я, у сфері соціальної допомоги відповідно чинного законодавства України.	
Здатність продемонструвати знання про етіопатогенез, симптоматику захворювань та порушень у розвитку дитини; спроможність планувати та здійснювати корекційно-розвивальну (реабілітаційну або абілітаційну) роботу з дітьми, підлітками, дорослими, спираючись на їх анамнез, дані комплексного, у тому числі медичного, нейропсихологічного, психолого-педагогічного обстеження.	Знання про етіопатогенетичні фактори, симптомокомплекси порушень у розвитку дітей і підлітків, зокрема про причини, механізми виникнення, прояви мовленнєвої патології; знання, уміння, навички діагностики мовленнєвих порушень, у тому числі порушень писемного мовлення, розладів мовлення при афазії.
Здатність визначати цілі, принципи зміст, форми, методи прийоми корекційно-розвивального, реабілітаційного (або абілітаційного), виховного впливу з урахуванням вікових, психофізіологічних, особливостей дітей, які потребують спеціальної або інклюзивної освіти; Здатність продемонструвати знання, уміння організації корекційної, реабілітаційної роботи з дорослими пацієнтами.	Система знань, умінь, навичок щодо організації і проведення корекційно-розвивальної, виховної, реабілітаційної (абілітаційної) роботи з дітьми та підлітками з порушеннями психофізичного розвитку; знання щодо організації реабілітаційного процесу для дорослих осіб, зокрема з порушеннями мовлення.
Розуміння закономірностей та особливостей розвитку мовлення в нормі та при патології; здатність успішно здійснювати діагностичну, профілактичну, корекційно-розвивальну роботу з дітьми та підлітками з	Система знань про мовлення і мову, про закономірності та особливості розвитку мовлення в онтогенезі та при різних варіантах дизонтогенезу, про технології діагностики, профілактики, корекції мовленнєвих порушень.

порушеннями мовлення; здатність продемонструвати уміння та навички організації й проведення роботи з профілактики та усунення мовленнєвих вад, розвитку мовленнєвої діяльності у дітей з сенсорними, інтелектуальними порушеннями; здатність продемонструвати знання, уміння та навички щодо організації і проведення корекційної (реабілітаційної) роботи з хворими на афазію.	
Продемонструвати знання про психофізіологічні, психолінгвістичні основи писемного мовлення, про закономірності та особливості розвитку навичок читання та письма в онтогенезі, про причини та механізми порушень писемного мовлення; показати знання, уміння, навички щодо діагностики порушень писемного мовлення, їх профілактики та корекції засобами спеціального педагогічного впливу; продемонструвати уміння проводити консультативну роботу з учителями початкових класів щодо виявлення й корекції в учнів специфічних помилок, які є ознаками дислексії, дисграфії, дизорфографії.	Система знань про порушення писемного мовлення: дислексію, дисграфію, дизорфографію; про методику виявлення, профілактики та корекції указаних порушень у дітей молодшого шкільного віку.
Здатність продемонструвати знання, уміння, навички щодо організації корекційно-розвивального середовища у дошкільному навчальному закладі, спеціальній загальноосвітній школі, загальноосвітній школі з інклюзивною формою навчання для дітей з особливими потребами; здатність продемонструвати знання, уміння правильного використання технологічних засобів та обладнання навчальних кабінетів, класів,	Система знань, умінь, навичок про організацію корекційно-реабілітаційного простору навчального закладу, де знаходяться діти та підлітки з психофізичними порушеннями.

спортивних та ігрових залів, спеціалізованих приміщень, які розбудовано для навчально-виховної, а також реабілітаційної й корекційної роботи з дітьми, підлітками; здатність продемонструвати уміння та навички організації корекційно-реабілітаційного простору на логопедичних пунктах при загальноосвітніх закладах, у логопедичних кабінетах дитячих поліклінік, у реабілітаційних центрах різного підпорядкування; спроможність показати уміння створення корекційно-реабілітаційного простору для дорослих людей з порушеннями мовлення церебрально-органічного генезу.	
Здатність продемонструвати знання про засади організації та проведення корекційно-розвивальної роботи з дітьми з психофізичними порушеннями, зокрема порушеннями мовлення, в умовах інклюзивної форми їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі; спроможність надавати консультативну допомогу вихователям ДНЗ, вчителям загальноосвітньої школи з приводу складання індивідуальних навчальних програм для дітей з порушеннями психофізичного розвитку, організації навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в умовах інклюзивної освіти; здатність застосовувати знання, уміння, навички для розробки індивідуальних корекційно-розвивальних програм для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	Знання про форми, методи, прийоми організації та проведення навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти
Здатність продемонструвати знання щодо організації діяльності міждисциплінарної команди спеціалістів.	Уміння аналізувати результати комплексного обстеження дитини з порушенням у розвитку, зважати на стан її здоров'я при організації навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи, застосовувати здоров'язбережувальні технології.

Розуміння сутності та результатів комплексної діагностики (вивчення анамнезу дитини, підлітка (або дорослого пацієнта), наслідків їх медичного, нейропсихологічного, логопедичного, психолого-педагогічного обстеження); Здатність урахувати стан здоров'я дитини (іншої за віком особи), психофізіологічні її особливості при плануванні і проведенні навчальних і корекційно-розвивальних занять, фізкультхвилинок, режимних моментів, дозвілля, спортивних розваг та ін.; ефективно застосовувати здоров'язберігаючі ресурси корекційно-розвивального освітнього середовища, у якому перебувають діти з обмеженими можливостями здоров'я та життєдіяльності.	
Здатність продемонструвати знання, уміння, навички щодо врахування результатів комплексного обстеження особи з порушенням мовлення, соціальної ситуації її розвитку, її особистісних рис, особливостей характеру та поведінки для розробки корекційно-розвивальної програми та забезпечення вибору оптимальних форм організації, успішного проведення групових та індивідуальних занять; спроможність успішно реалізовувати принципи диференційованого та індивідуального підходів під час розв'язання корекційно-розвивальних завдань.	Професійно-профільні знання й практичні навички для забезпечення диференційованого та індивідуального підходу у процесі діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної роботи з особами, які мають порушення мовлення.
Здатність продемонструвати уміння обговорювати з батьками та педагогами загальноосвітніх або спеціальних навчальних закладів, у яких перебувають діти з порушеннями психофізичного розвитку, результати діагностичної, навчально-виховної,	Знання, уміння, навички здійснювати консультативну роботу з батьками, вихователями або вчителями, психологом і соціальним педагогом, які приймають участь в організації навчально-виховного та корекційно-розвивального процесів для дітей (підлітків) з порушеннями психофізичного розвитку, зокрема порушеннями мовлення

профілактичної, корекційно-розвивальної роботи з ними; спроможність надавати батькам та педагогам допомогу у складанні індивідуального плану розвитку дитини, у визначенні форм, методів, прийомів роботи з нею у школі та під час виконання домашніх завдань; здатність надавати консультативну допомогу психологу та соціальному педагогу загальноосвітнього навчального закладу з метою організації та проведення з дитиною відповідної роботи з боку указаних фахівців; розробляти та обговорювати рекомендації щодо організації життєдіяльності, спілкування, дозвілля дитини з порушеннями розвитку в родині, оздоровчому таборі, при відвідуванні дитиною культурно-розвивальних заходів та ін.	
Здатність планувати виховну роботу з дітьми з психофізичними порушеннями, зокрема мовленнєвими вадами, в умовах спеціальних або загальноосвітніх навчальних закладів, у тих реабілітаційних та медичних установах, де надається допомога дітям з особливими освітніми потребами, у літніх таборах, де відпочиває зазначений контингент дітей.	Знання, уміння, навички організації та проведення з дітьми, підлітками з порушеннями психофізичного розвитку режимних моментів, ігор, виховних та розважальних заходів під час прогулянок, у вільний час; знання предметів, що вивчаються дітьми за освітньою програмою навчального закладу, уміння, навички організації виконання дітьми домашніх завдань у другій половині дня.
Здатність продемонструвати знання щодо засад організації і проведення профілактики порушень у розвитку дітей, зокрема вад мовлення; забезпечувати наступність у корекційно-розвивальній роботі з дітьми з порушеннями мовлення в суміжних освітніх ланках – ДНЗ та початковій школі; уміння, навички здійснювати профілактику вторинних порушень;	Знання, уміння, навички організації та проведення просвітницької та профілактичної роботи

попереджати порушення писемного мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення, затримкою психічного розвитку, синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю; уміння, навички проведення просвітницької роботи з батьками дітей, молоддю щодо профілактики порушень розвитку дітей.	
Здатність продемонструвати знання, уміння, навички підвищення ефективності корекційно-розвивальних занять на основі системного підходу, з урахуванням психофізіологічних особливостей дітей з порушеннями у розвитку (зокрема, з порушеннями мовлення), що потребує адекватного вибору методів, прийомів, засобів для оптимізації запланованої роботи; здатність продемонструвати розуміння методології проектування роботи з батьками дітей та іншими спеціалістами, що включає необхідність спиратися на відповідні нормативні документи, оцінювати отримані результати та обґрунтовувати свої рішення, рекомендації; спроможність проектувати та проводити логопедичну роботу з особами, що страждають на афазію, визначати її результативність, на цій підставі коригувати її зміст, прийоми.	Знання, уміння, навички щодо проектування різних дидактично-комунікативних ситуацій у процесі діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної, реабілітаційної (абілітаційної) роботи, пошуку оптимальних шляхів організації і здійснення всіх запланованих заходів, отримання очікуваних результатів у процесі роботи з дітьми, підлітками з порушеннями психофізичного розвитку, їх батьками, іншими спеціалістами, що обслуговують дітей зазначеного контингенту.
Здатність аналізувати проблемні питання, що виникають під час діагностичної, профілактичної, корекційно-розвивальної, консультативної та просвітницької діяльності, визначати шляхи і засоби їх розв'язання, здатність до самовдосконалення шляхом ознайомлення з науково-методичною літературою, досвідом своїх колег та інших фахівців.	Уміння критично оцінювати отримані результати професійної діяльності, постійно вдосконалювати свою роботу.